

Najaarsrapportage 2024

Inhoud

Inleiding	3
Totaal voorgestelde wijziging 2024 per programma:.....	4
Algemeen/diverse programma's	5
Programma 0	6
Programma 1	7
Programma 2	7
Programma 3	8
Programma 4	8
Programma 5	9
Programma 6	10
Programma 7	11
Programma 8	13
Algemene dekkingsmiddelen	14
Overhead	15
Reservemutaties	16
Voorzieningen mutaties	16
Kredieten	17

Inleiding

Voor u ligt de najaarsrapportage 2024. De najaarsrapportage is een tussentijdse rapportage, waarin het college de raad informeert over afwijkingen in de realisatie van de programmabegroting van het lopende jaar om zo meer inzicht en sturingsmogelijkheden te creëren.

Met de najaarsrapportage wordt een inschatting gegeven van het verwachte rekeningresultaat. Gezien de aard van de najaarsrapportage, een afwijkingenrapportage, worden geen voorstellen voor nieuw beleid gedaan. Wel worden in deze rapportage voorstellen gedaan om budgetten over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar. In de tussentijdse rapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten van taakvelden en investeringskredieten in de begroting groter dan € 50.000, conform wat in artikel 6 van de financiële verordening is vastgelegd voor dit onderdeel, toegelicht.

Tabel 1 geeft een overzicht van de voorgestelde begrotingswijzigingen en tabel 3 is een overzicht van de begrotingssaldi 2024-2028 na verwerking van de voorgestelde mutaties.

Voorgestelde mutaties najaarsrapportage 2024

	Begr. 2024	Begr. 2025
x € 1.000		
Lasten	3.618	4.955
Baten	3.490	4.673
Begroting saldo	-128	-282
Structureel resultaat	85	-192
Incidenteel resultaat	-213	-90

Tabel 1 Voorgestelde begrotingswijzigingen

Door de voorgestelde wijziging 2024 verslechtert het begrote resultaat 2024 met € 0,1 miljoen.

Het begrotingssaldo 2024 blijft **€ 1,5 miljoen positief**. Naast enkele budgetoverhevelingen naar 2025 wordt het meerjarenperspectief 2025-2028 niet gewijzigd

Op de volgende pagina's worden de afwijkingen per programma nader toegelicht:

Totaal voorgestelde wijziging 2024 per programma:

In de tabellen 2 en 3 is de impact van de voorgestelde begrotingswijziging op de begroting per jaar per programma gespecificeerd.

Voorgestelde wijziging begroting 2024

	Vastgestelde Begroting 2024		Voorgestelde mutaties 2024		Voorgestelde begroting 2024 na mutaties	
	x € 1.000					
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0 Bestuur en ondersteuning	5.481	1.676	-55	320	5.426	1.996
1 Veiligheid	2.540	18	-48	-	2.492	18
2 Verkeer en vervoer	6.623	258	20	60	6.643	318
3 Economie	839	495	9	107	848	602
4 Onderwijs	3.751	781	-10	18	3.741	799
5 Sport, cultuur en recreatie	7.857	1.443	98	36	7.956	1.479
6 Sociaal domein	45.681	14.693	119	-311	45.799	14.382
7 Volksgezondheid en milieu	11.878	10.152	-1.026	-1.049	10.852	9.103
8 Bouwen, wonen en Gronden (VHROSV)	2.461	1.689	675	1.077	3.136	2.766
Algemene dekkingsmiddelen	1.086	72.026	-	473	1.086	72.499
Mutaties reserves	473	2.499	3.010	2.689	3.483	5.188
Overhead	15.496	37	826	70	16.322	107
	104.166	105.767	3.618	3.490	107.784	109.257
Structureel resultaat	98.344	97.693	398	483	98.742	98.176
Incidenteel resultaat	5.822	8.074	3.220	3.007	9.042	11.081

Tabel 2 wijziging begroting 2024 per programma

Voorgestelde wijziging begroting 2025

	Vastgestelde Begroting 2025		Voorgestelde mutaties 2025		Voorgestelde begroting 2025 na mutaties	
	x € 1.000					
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0 Bestuur en ondersteuning	4.245	526	182	-	4.426	526
1 Veiligheid	2.713	18	-	-	2.713	18
2 Verkeer en vervoer	6.419	258	-	-	6.419	258
3 Economie	597	321	40	-	637	321
4 Onderwijs	3.384	511	-	-	3.384	511
5 Sport, cultuur en recreatie	6.422	635	60	-	6.482	635
6 Sociaal domein	44.096	13.060	-	-	44.096	13.060
7 Volksgezondheid en milieu	9.336	8.097	4.166	4.166	13.502	12.263
8 Bouwen, wonen en Gronden (VHROSV)	2.274	1.538	-	-	2.274	1.538
Algemene dekkingsmiddelen	1.117	73.347	507	507	1.624	73.854
Mutaties reserves	250	257	-	-	250	257
Overhead	16.175	40	-	-	16.175	40
	97.026	98.610	4.955	4.673	101.981	103.283
Structureel resultaat	92.910	94.248	4.865	4.673	97.775	98.922
Incidenteel resultaat	4.116	4.361	90	-	4.206	4.361

Tabel 3 wijziging begroting 2025 per programma

Algemeen/diverse programma's

In de volgende paragrafen worden de voorgestelde mutaties per programma toegelicht. Maar eerst worden de programma overstijgende wijzigingen in totaal toegelicht. In de tabellen met de mutatie per programma komen de algemene afwijkingen steeds weer terug, maar worden niet afzonderlijk toegelicht.

Kapitaallasten 2024 (Lasten € 225.000 voordeliger)

De raming van de kapitaallasten wordt aangepast op basis van de definitieve afsluiting van kredieten in de jaarstukken 2023. Enkele projecten zijn nog niet afgesloten door vertraging of bewust doorgeschoven waardoor op diverse programma's in de begroting in 2024 een voordeel ontstaat van totaal € 225.000.

Voorgestelde wijziging Kapitaalslasten 2024

x € 1.000	Vastgestelde Begroting 2024	Voorgestelde mutaties 2024	Voorgestelde begroting 2024 na mutaties
	Lasten	Lasten	Lasten
0 Bestuur en ondersteuning	38	3	41
2 Verkeer en vervoer	594	-60	534
3 Economie	53	-	53
4 Onderwijs	879	-10	870
5 Sport, cultuur en recreatie	450	-50	400
6 Sociaal domein	50	-	50
7 Volksgezondheid en milieu	600	-	600
8 Bouwen, wonen en Gronden (VHROSV)	184	-6	178
Overhead	548	-102	445
	3.396	-225	3.171

Tabel 4 wijziging kapitaalslasten 2024 per programma

Programma 0¹

	Begroot 2024		Mutatie 2024		Begroting 2024 na mutatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
0 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur		1.694		40		1.734
Saldo voor mutaties		1.694				1.694
Algemeen budget B&W				40		40
0.2 Burgerzaken	-313	1.272	-165	75	-478	1.347
Saldo voor mutaties	-313	1.272			-313	1.272
Paspoortpiek			-165	75	-165	75
0.3 Beheer overige gebouwen en grond	-1.362	2.475	-155	-170	-1.517	2.305
Saldo voor mutaties	-1.362	2.475			-1.362	2.475
Budgetoverheveling inventarisatie gebouwen				-92		-92
Budgetverschuiving				9		9
Correctie Tsjerne			350		350	
Kapitaallasten				3		3
Landerijen			-505	-90	-505	-90
0.8 Overige baten en lasten		40				40
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	-1.676	5.481	-320	-55	-1.996	5.426

Tabel 5 Begrotingswijzigingen Programma 0

Taakveld 0.2. Burgerzaken (Baten € 165.000 voordeliger, Lasten € 75.000 nadeliger)

Door de paspoortpiek worden er in 2024 meer reisdocumenten aangevraagd dan in andere jaren. Hierdoor zijn de inkoopkosten van de documenten hoger (lasten) en de ontvangen leges bij verkoop (baten) ook.

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden (Baten € 155.000 voordeliger, Lasten € 170.000 voordeliger)

- *Inventarisatie gemeentelijke gebouwen (Budgetoverheveling 2024 naar 2025)*
Vanuit de oorspronkelijke begroting 2023 is € 140.000 beschikbaar gesteld voor een inventarisatie van objecten in het ruimtelijke domein inclusief alle eigendoms-, beheer en exploitatieaspecten. De inventarisatie is in uitvoering en gaat verder in 2025. Er wordt voorgesteld om € 91.500 over te hevelen van 2024 naar 2025.
- *Landerijen (Baten € 505.000 voordeliger)*
De opbrengsten grondverkoop vallen in 2024 incidenteel € 490.000 hoger uit dan begroot. In het plan Fûgelliet noord is grond verkocht aan een ontwikkelaar voor € 450.000 ten behoeve van woningbouw. De verkoop van groenstroken levert € 40.000 meer op dan begroot. Daarnaast zijn de huren en pachten €15.000 hoger door een nabetaling over 2023
- *Landerijen (Budgetoverheveling 2024 naar 2025)*
De afrekening van de tijdelijke bouwweg in het plan Langezwaag noord vindt in 2025 of 2026 plaats. Er zijn in 2024 nog geen planschade claims binnengekomen voor het plan Langezwaag noord. Voorgesteld wordt om deze posten (€ 70.000 en € 20.000) over te hevelen naar 2025.
- *Opvanglocatie de Tsjerne (Baten € 350.000 nadeliger)*
Voor het gereedmaken van locatie de Tsjerne als opvanglocatie is rekening gehouden met een transitievergoeding van € 800.000 en een dekking vanuit de normvergoeding 2024. Deze baten vanuit de normvergoeding zijn per abuis dubbel verwerkt in de begroting waardoor nu een nadeel ontstaat van € 350.000.

¹ Algemene dekkingsmiddelen(0.5, 0.61, 0.62,0.64, 0.7), Overhead(0.4) en mutatie Reserves(0.10) zijn ook onderdeel van programma 0. Deze worden net als in de begroting en jaarrekening als apart onderdeel behandeld.

Programma 1

	Begroot 2024		Mutatie 2024		Begroting 2024 na mutatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
1 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer		2.222		-48		2.173
Saldo voor mutaties		2.222				2.222
3e Begrotingswijziging VRF				-48		-48
1.2 Openbare orde en veiligheid	-18	319			-18	319
Totaal 1 Veiligheid	-18	2.540		-48	-18	2.492

Tabel 6 Begrotingswijzigingen Programma 1

Binnen dit programma zijn er geen afwijkingen groter dan € 50.000

Programma 2²

	Begroot 2024		Mutatie 2024		Begroting 2024 na mutatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
2 Verkeer en vervoer						
2.1 Verkeer en vervoer	-258	6.615	-60	20	-318	6.635
Saldo voor mutaties	-258	6.615			-258	6.615
Gladheidbestrijding				20		20
Kapitaallasten				-60		-60
Degeneratie wegen			-60	60	-60	60
2.5 Openbaar vervoer		8				8
Totaal 2 Verkeer en vervoer	-258	6.623	-60	20	-318	6.643

Tabel 7 Begrotingswijzigingen Programma 2

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer (Baten € 60.000 voordeliger, Lasten € 20.000 nadeliger)

Voor de aanleg van ondergrondse communicatiekabels vragen wij per meter een degeneratievergoeding van de telecombedrijven. Deze vergoeding krijgen we als compensatie voor de graafwerkzaamheden. Na verloop van tijd zien we dat daar waar gegraven is de bestrating eerder aan onderhoud toe is. De ontvangen middelen worden daarom vaak op korte termijn weer gebruikt voor onderhoud. Omdat veel kabels op dit moment worden gelegd (o.a. glasvezel) ervaren we een piek in de te ontvangen baten en de te maken uitgaven.

² In de gemeente Opsterland zijn de taakvelden 2.2 Parkeren, 2.3 Recreatieve havens en 2.4 Economische havens en waterwegen niet van toepassing.

Programma 3

	Begroot 2024		Mutatie 2024		Begroting 2024 na mutatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
3 Economie						
3.1 Economische ontwikkeling	-201	439		-40	-201	399
Saldo voor mutaties	-201	439			-201	439
EZ visie bedrijventerreinen				-40		-40
Kapitaallasten				0		0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-73	231	-49	49	-123	280
Saldo voor mutaties	-73	231			-73	231
Grondexploitatie			-49	49	-49	49
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		121				121
3.4 Economische promotie	-221	48	-58		-279	48
Saldo voor mutaties	-221	48			-221	48
Toeristenbelasting			-58		-58	
Totaal 3 Economie	-495	839	-107	9	-602	848

Tabel 8 Begrotingswijzigingen Programma 3

Taakveld 3.4 Economische promotie (Reservemutatie budgetneutraal)

De inkomsten van de toeristenbelasting 2024 worden naar verwachting € 278.000. Dit is € 58.000 meer dan geraamd. Dit voordeel wordt toegevoegd aan de reserve Recreatie en Toerisme en is daarmee budgetneutraal.

Programma 4

	Begroot 2024		Mutatie 2024		Begroting 2024 na mutatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
4 Onderwijs						
4.1 Openbaar basisonderwijs		209				209
4.2 Onderwijshuisvesting	-48	1.786	-18	-10	-66	1.777
Saldo voor mutaties	-48	1.786			-48	1.786
Huurinkomsten			-18		-18	
Kapitaallasten				-10		-10
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-733	1.756		0	-733	1.756
Saldo voor mutaties	-733	1.756			-733	1.756
Kapitaallasten				0		0
Totaal 4 Onderwijs	-781	3.751	-18	-10	-799	3.741

Tabel 9 Begrotingswijzigingen Programma 4

Binnen dit programma zijn er geen afwijkingen groter dan € 50.000

Programma 5

	Begroot 2024		Mutatie 2024		Begroting 2024 na mutatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
5 Sport, cultuur en recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	-537	697			-537	697
5.2 Sportaccommodaties	-132	1.613	2	-9	-130	1.604
Saldo voor mutaties	-132	1.613			-132	1.613
Budgetoverheveling De Sweach				-60		-60
Huurinkomsten			2		2	
Kapitaallasten				1		1
Sportvelden				50		50
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	-49	414			-49	414
5.4 Musea	-355	454			-355	454
5.5 Cultureel erfgoed	-2	58			-2	58
5.6 Media	-30	777	-38	38	-68	816
Saldo voor mutaties	-30	777			-30	777
Kapitaallasten				0		0
SPUK lokale bibliotheekvoorziening			-38	38	-38	38
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recr.	-339	3.844		69	-339	3.913
Saldo voor mutaties	-339	3.844			-339	3.844
Kapitaallasten				-51		-51
Waterwegen calamiteit gorredijk				120		120
Totaal 5 Sport, cultuur en recreatie	-1.443	7.857	-36	98	-1.479	7.956

Tabel 10 Begrotingswijzigingen Programma 5

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

- *Sportvelden (Lasten € 50.000 nadeliger)*
Op de post sportterreinen verwachten we een overschrijding van ongeveer € 50.000. Deze overschrijding komt door uitgesteld onderhoud van 2022 en 2023 (als gevolg van beperkte personele capaciteit in deze jaren). Daarnaast is een groot aantal masten voor het verlichten van de velden afgekeurd. Om de veiligheid te waarborgen zijn deze direct vervangen.
- *De Sweach (budgetoverheveling)*
In 2021 heeft de raad een bedrag van € 60.000 beschikbaar gesteld aan VV De Sweach ten behoeve van de nieuwbouw. Deze bijdrage is tot op heden niet verstrekt en wordt ook in de resterende maanden van 2024 nog niet verstrekt, omdat het project (Kindcentrum De Finne) nog niet is gestart.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie (Lasten: € 69.000 nadeliger)

Op 6 mei 2024 is een grote verontreiniging ontdekt in een sloot op het bedrijventerrein aan de Leitswei in Gorredijk. Om verdere verspreiding in het oppervlaktewater te voorkomen is de sloot direct gesaneerd. De kosten van deze niet geraamde sanering bedragen € 120.000. De kosten kunnen niet verhaald worden omdat de dader van de lozing niet traceerbaar is, waarschijnlijk gaat het om een illegale lozing.

Programma 6

	Begroot 2024		Mutatie 2024		Begroting 2024 na mutatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
6 Sociaal domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.578	7.044	311	-281	-4.266	6.763
Saldo voor mutaties	-4.578	7.044			-4.578	7.044
Kapitaallasten				0		0
Normvergoeding Oekraïne			400	-400	400	-400
Onderhoud Skâns				30		30
Subsidie SignalSafe			-27	27	-27	27
Subsidie Sociale basis			-31	31	-31	31
Subsidie Welzijn op recept			-31	31	-31	31
6.2 Wijkteams	-50	4.493			-50	4.493
6.3 Inkomensregelingen	-9.407	11.445			-9.407	11.445
6.4 Begeleide participatie		3.523				3.523
6.5 Arbeidsparticipatie	-54	1.347			-54	1.347
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	-230	1.200			-230	1.200
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		200				200
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)		3.129				3.129
6.71B Begeleiding (WMO)		1.925				1.925
6.71C Dagbesteding (WMO)		1.150				1.150
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		193				193
6.72A Jeugdhulp begeleiding		400				400
6.72B Jeugdhulp behandeling		160				160
6.72C Jeugdhulp dagbesteding		400				400
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig		5.650		400		6.050
Saldo voor mutaties		5.650				5.650
Jeugdzorg				400		400
6.73A Pleegzorg		349				349
6.73B Gezinsgericht		365				365
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig		850				850
6.74C Gesloten plaatsing		1.000				1.000
6.81 Geëscaleerde zorg 18+		7				7
6.81A Beschermd wonen (WMO)	-375				-375	
6.82 Geëscaleerde zorg 18-						
6.82A Jeugdbescherming		700				700
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf		150				150
Totaal 6 Sociaal domein	-14.693	45.681	311	119	-14.382	45.799

Tabel 11 Begrotingswijzigingen Programma 6

Taakveld 6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie (Baten € 311.000 nadeliger, Lasten € 281.000 voordeliger)

In de begroting 2024 is rekening gehouden met een normvergoeding voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen van € 83 per dag, dit is bijgesteld naar € 61 per dag per gerealiseerde opvangplek. De begrote lasten en baten worden hiermee budgetneutraal bijgesteld met € 400.000 naar € 2.8 miljoen.

Taakveld 6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig (Lasten € 400.000 nadeliger)

De kosten voor de jeugdhulp nemen steeds meer toe. De toename van jeugdhulpkosten is een trend die zich ook voordoet in andere Friese gemeenten. Belangrijke oorzaken voor de kostenstijging zijn:

- De tarieven voor specialistische jeugdhulp zijn met 5% gestegen ten opzichte van 2023.
- Het is noodzakelijk dat er vaker verwezen naar duurdere zorgtrajecten voor specialistische jeugdhulp.
- Lopende trajecten worden afgerond in 2024 vanwege een nieuwe inkoopssystematiek.
- De jeugdhulpvragen van jongeren en gezinnen worden steeds complexer.
- Jeugdhulp wordt ingezet in plaats van passend onderwijs (thuiszitters).
- Niet alle maatregelen zijn toegekend; effecten van recent ingevoerde maatregelen zijn nog niet verzilverd.

Programma 7

	Begroot 2024		Mutatie 2024		Begroting 2024 na mutatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
7 Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	-240	1.960	-51	12	-291	1.972
Saldo voor mutaties	-240	1.960			-240	1.960
Lokale uitvoeringskracht FriZA			-21	21	-21	21
Subsidie OKO & Vroegsignalering			-31	31	-31	31
3e Begrotingswijziging VRF				-39		-39
7.2 Riolering	-3.342	2.361		0	-3.342	2.361
7.3 Afval	-3.540	2.828	71		-3.469	2.828
Saldo voor mutaties	-3.540	2.828			-3.540	2.828
Inkomsten afval			71		71	
7.4 Milieubeheer	-2.879	4.483	1.029	-1.038	-1.850	3.445
Saldo voor mutaties	-2.879	4.483			-2.879	4.483
Lokale aanpak isolatie tranche 1			-37	37	-37	37
Lokale aanpak isolatie tranche 2			-2.332	2.332	-2.332	2.332
Aanpak energiearmoede			-514	514	-514	514
Budgetoverheveling CDOKE			445	-445	445	-445
Budgetoverheveling energiearmoede			457	-457	457	-457
Budgetoverheveling LAI			3.239	-3.239	3.239	-3.239
Budgetverschuiving				-9		-9
CDOKE			-48	48	-48	48
Soortenmanagementplan			-181	181	-181	181
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-150	246		0	-150	246
Totaal 7 Volksgezondheid en milieu	-10.152	11.878	1.049	-1.026	-9.103	10.852

Tabel 12 Begrotingswijzigingen Programma 7

Taakveld 7.1 Volksgezondheid (Baten € 51.000 voordeliger, Lasten € 12.000 nadeliger)

Het regioplan FriZA (Integraal Zorgakkoord in Friesland) zet in om de transformatie van zorg naar gezondheid in Fryslân te kunnen realiseren. Aan de gemeente is een uitkering verstrekt van € 21.000 voor jaar 2024 om lokaal uitvoeringskracht in te zetten om de opgaven uit het regioplan te kunnen behalen. Daarnaast is vanuit hetzelfde regioplan voor Opgroeien Kansrijke Omgeving (OKO) een bedrag van € 31.000 ter beschikking gesteld.

Taakveld 7.3 Afval (Baten € 71.000 nadeliger)

De inkomsten voor het vaste deel van de afvalstoffenheffing zijn € 71.000 lager dan geraamd. Bij het berekenen van het vaste tarief afvalstoffenheffing voor 2024 is € 61.000 onttrokken uit de algemene reserve om de teruggave over 2022 te doen. Deze onttrekking is ten onrechte als een extra bate bij afval opgenomen en wordt hier gecorrigeerd.

Taakveld 7.4 Milieubeheer (Baten € 1,0 miljoen nadeliger, Lasten € 1,0 miljoen voordeliger)

- SPUK Lokale aanpak isolatie (budgetoverheveling)*

In juli 2023 heeft het Rijk ons een Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie verleend (tranche 1). In deze rapportage verwerken we een bijstelling op deze middelen van € 37.000. De totale middelen (€ 1.561.000) zijn in ieder geval tot en met 31 december 2026 beschikbaar voor besteding.

In 2024 heeft de gemeente een nieuwe aanvraag gedaan voor additionele middelen (tranche 2). Deze middelen (€ 2.332.000) zijn in ieder geval tot en met 31 december 2027 beschikbaar. Hiermee heeft de gemeente een isolatieprogramma opgezet voor slecht geïsoleerde koopwoningen van eigenaren die moeite hebben hun woning te isoleren. Voor de uitvoering werken we samen met andere gemeenten in Fryslân. In 2024 is de uitvoering begonnen, maar nog niet afgerond.

Gezien de uitvoering loopt maar nog niet is afgerond, wordt voorgesteld een budget van € 3.239.000 over te hevelen van 2024 naar 2025.
- CDOKE (budgetoverheveling)*

De gemeente heeft in 2023 en 2024 de meerjarige Specifieke Uitkering CDOKE ter grootte van € 1.164.000 ontvangen. In 2025 ontvangen wij nog een meerjarige uitkering van € 590.000. In deze rapportage verwerken we de bijstelling daarvan, dit betekent ten opzichte van de al opgenomen middelen een bijstelling in deze rapportage van € 48.000 in 2024 en € 25.000 in 2025.

De uitkering CDOKE is met name bedoeld voor salarissen en kosten voor ingehuurd personeel op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Vanaf 2024 is de capaciteit op energiebeleid uitgebreid en wordt betaald uit de CDOKE-middelen. Daarnaast wordt op verschillende thema's kortlopend personeel van derden ingehuurd, zoals voor het soortenmanagementplan.

De verwachting is dat niet alle middelen in 2024 al besteed worden, daarom wordt voorgesteld om een budget van € 445.000 over te hevelen van 2024 naar 2025.
- Aanpak energiearmoede (budgetoverheveling)*

De gemeente heeft in 2022 en 2023 een Specifieke Uitkering van het Rijk ontvangen van in totaal € 996.000 voor maatregelen tegen Energiearmoede. Deze middelen kunnen tot en met 2025 worden besteed. Een deel van deze middelen stond nog geparkeerd op de balans, in deze rapportage ramen we deze resterende middelen € 514.000 in 2024.

Inmiddels zijn de uitgaven voor de Energie Kado Regeling afgerond. Wij bieden met de resterende middelen maatwerk- en financieel adviezen aan voor de doelgroep binnen de Lokale Aanpak Isolatie. Daarnaast bieden we € 2.500 extra voor isolatiemaatregelen voor huishoudens met een inkomen tot 150% van het sociaal minimum en ondersteunen we dorpen met verduurzamingsacties en onze Energieverkenners. De drie energieverkenners werken binnen OWO-verband en hebben als standplaats Beetsterzwaag. De gemeente Opsterland heeft daarvan één in dienst. Er is steeds meer vraag naar maatwerkadviezen, waardoor de energieverkenners een duidelijke rol vervullen bij de aanpak van energiekearmoede.

De maatregelen lopen tot en met 2025. Daarom wordt voorgesteld om een budget van € 457.000 over te hevelen van 2024 naar 2025.
- Soortenmanagementplan (budgetneutraal)*

Voor het natuurvriendelijk isoleren zijn twee subsidies ontvangen van provincie Fryslân op basis van de subsidieregeling Natuurvriendelijk Isoleren Fryslân. Dit voor het opstellen van een soortenmanagementplan en voor het realiseren van alternatieve verblijfplaatsen. In totaal is € 181.000 aan subsidies ontvangen. Deze subsidies dekken ongeveer de helft van de kosten voor de verblijfplaatsen en het opstellen van een soortenmanagementplan. De overige kosten worden gedekt uit de CDOKE-middelen.

Programma 8

	Begroot 2024		Mutatie 2024		Begroting 2024 na mutatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
8 Bouwen, wonen en Gronden (VHROSV)						
8.1 Ruimtelijke ordening		609	-263	-6	-263	603
Saldo voor mutaties		609				609
Kapitaallasten				-6		-6
Planontwikkeling			-263		-263	
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine)	-1.004	659	-514	651	-1.518	1.310
Saldo voor mutaties	-1.004	659			-1.004	659
Grondexploitatie			-514	651	-514	651
8.3 Wonen en bouwen	-685	1.193	-300	30	-985	1.223
Saldo voor mutaties	-685	1.193			-685	1.193
Kapitaallasten				0		0
Omgevingsvergunningen			-300		-300	
Welstand				30		30
Totaal 8 Bouwen, wonen en Gronden (VHROSV)	-1.689	2.461	-1.077	675	-2.766	3.136

Tabel 13 Begrotingswijzigingen Programma 8

Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening (Baten € 263.000 voordeliger, Lasten € 6.000 voordeliger)

Voor diverse ruimtelijke wijzigingen zijn in 2024 exploitatiebijdragen voor planontwikkeling (€ 213.000) en leges voor wijzigingen in bestemmingsplannen (€ 50.000) ontvangen. Deze inkomsten van totaal € 263.000 waren niet geraamd. Het voordeel wordt toegevoegd aan de reserve Komplannen.

Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) (Baten € 514.000 voordeliger, Lasten € 651.000 nadeliger)

De grondopbrengsten nemen toe door de hogere verkopen in Ureterp noord (Wilster) en in de nieuwe grondexploitaties in Wijnjewoude (Herontwikkeling locatie OBS It Waspan) en Siegerswoude (Uthôf). De lasten worden hoger door het bouwrijp maken van de nieuwe grondexploitaties in Wijnjewoude en Terwispel (Kolderveen fase 2).

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen (Baten € 300.000 voordeliger, Lasten € 30.000 nadeliger)

De verwachting voor 2024 is dat de omgevingsvergunningen activiteit bouw voor 2024 nog verder hoger uitvallen dan geraamd (€ 300.000). Vooral de aanvragen gedaan in 2023 waarvoor in 2024 de leges worden opgelegd geven dit effect. De impact van de omgevingswet op de baten is nog onvoldoende bekend. Daarom wordt deze verhoging alleen voor 2024 opgenomen.

Algemene dekkingsmiddelen

	Begroot 2024		Mutatie 2024		Begroting 2024 na mutatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Algemene dekkingsmiddelen						
0.5 Treasury	-1.426	193	-60		-1.486	193
Saldo voor mutaties	-1.426	193			-1.426	193
Dividend Omrin			-60		-60	
0.61 OZB woningen	-3.368	894	-74		-3.442	894
Saldo voor mutaties	-3.368	894			-3.368	894
OZB baten			-74		-74	
0.62 OZB niet-woningen	-1.594		47		-1.547	
Saldo voor mutaties	-1.594				-1.594	
OZB baten			47		47	
0.64 Belastingen overig	-64				-64	
0.7 Algemene uitkeringen en overige ui	-65.574		-386	0	-65.960	0
Saldo voor mutaties	-65.574				-65.574	
Gemeentefonds voorgaande jaren			-191		-191	
Septembecirculaire 2024			-195	0	-195	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-72.026	1.086	-473	0	-72.499	1.086

Tabel 14 Begrotingswijzigingen Algemene dekkingsmiddelen

Taakveld 0.5 Treasury (Baten € 60.000 voordeliger)

Ten opzichte van de primaire raming is € 60.000 meer dividend ontvangen vanuit Omrin.

Taakveld 0.61 OZB woningen & 0.62 OZB niet-woningen (Baten € 27.000 voordeliger)

Bij de begroting wordt uitgegaan van een bepaalde waarde van de woningen en niet woningen voor de berekening van het tarief voor de OZB. In de praktijk wijkt de waarde voor de woningen en niet woningen altijd iets af. Hierdoor zijn de baten voor de OZB-woningen €74.000 hoger dan begroot. De baten voor de niet-woningen zijn €47.000 lager dan begroot. Per saldo €27.000 voordelig.

Taakveld 0.7 Uitkeringen gemeentefonds (Baten € 386.000 voordeliger)

De septembecirculaire 2024 is verschenen. Ten opzichte van de meicirculaire 2024 levert dit een voordeel op van € 195.000 voor het lopende jaar 2024. Dit wordt veroorzaakt door een voorschot onderbesteding BCF-plafond, een bijstelling van hoeveelheden in de maatstaven en het bijstellen van de inkomstenmaatstaf door mutaties in de WOZ-waarden. De afrekening van voorgaande jaren is incidenteel € 191.000 voordelig. Meerjarig wordt de algemene uitkering budgetneutraal verwerkt. Voor 2025 € 507.000 en 2026 en verder 1,3 miljoen aan zowel de baten- als lastenkant. De bijbehorende kosten zijn naar verwachting in het voorjaar inzichtelijk en worden dan in de 1ste tussentijdse rapportage en perspectiefbrief 2025 verrekend.

Overhead

	Begroot 2024		Mutatie 2024		Begroting 2024 na mutatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Overhead						
0.4 Overhead	-37	15.496	-70	826	-107	16.322
Saldo voor mutaties	-37	15.496			-37	15.496
Kapitaallasten				-102		-102
Onderhoud gebouwen				15		15
Organisatieontwikkeling				0		0
OWO marap				25		25
Voorziening SPP				476		476
Ziektepot				342		342
Zwangerschapsgelden			-70	70	-70	70
Totaal Overhead	-37	15.496	-70	826	-107	16.322

Tabel 15 Begrotingswijzigingen Overhead

Taakveld 0.4 Overhead (Baten € 70.000 voordeliger, Lasten € 826.000 nadeliger)

- Strategische Personeelsplanning (SPP)**
 Wij hebben dit najaar afscheid genomen van een medewerker. Als werkgever zijn we eigenrisicodragers voor werknemers die rechten, zoals re-integratie en WW, hebben opgebouwd. In dit geval bedragen de voorziene rechten maximaal € 477.000. Voor deze rechten moeten we een voorziening treffen. Dit bedrag wordt aan de voorziening SPP toegevoegd. Zolang medewerker nog geen ander werk heeft gevonden ontvangt hij een uitkering. Als de medewerker binnen 5 jaar werk vinden dan valt het resterende bedrag vrij ten gunste van de algemene middelen. Ondertussen zijn wij in gesprek met het UWV over het wettelijk kader waar deze specifieke casus onder zou moeten vallen. Ook dit heeft mogelijk positieve consequenties voor de hoogte van het bedrag van de voorziening.
- Vervanging bij langdurige ziekte**
 In 2024 is voor de inhuur van vervanging bij langdurige ziekte € 250.000 begroot. Ondanks dat het algemeen verzuim lager is dan het sectoraal gemiddelde hebben we helaas wel te maken met een aantal langdurige ziektegevallen. Hierdoor is er meer vervangende inhuur nodig dan dat er budget is. Naar verwachting is er nog aanvullend € 342.000 nodig voor 2024.
- Zwangerschapsgelden**
 Voor de medewerksters die met zwangerschapsverlof gaan ontvangen we als werkgever een vergoeding. Die ontvangen vergoeding is naar verwachting € 70.000 hoger dan begroot. Deze extra middelen worden echter ook weer gebruikt voor vervangende inhuur deze is ook € 70.000 hoger.

Reservemutaties

	Begroot 2024		Mutatie 2024		Begroting 2024 na mutatie	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Mutaties reserves						
0.10 Mutaties reserves	-2.499	473	-2.689	3.010	-5.188	3.483
Saldo voor mutaties	-2.499	473			-2.499	473
Jaarrekening 2023 storting oekrainemiddelen			-2.689	2.689	-2.689	2.689
Organisatieontwikkeling			0		0	
Planontwikkeling				263		263
Toeristenbelasting				58		58
Totaal Mutaties reserves	-2.499	473	-2.689	3.010	-5.188	3.483

Tabel 16 Begrotingswijzigingen Reserve mutaties

Reserve opvang en begeleiding ontheemden/ algemene reserve vrije deel

In de jaarrekening 2023 is voorgesteld om de restantmiddelen à € 2,6 miljoen van de opvang Oekraïne beschikbaar te houden in de reserve opvang en begeleiding ontheemden. Er is echter geen officieel besluit over genomen, dat wordt in deze rapportage alsnog voorgesteld te doen.

Reserve komplannen

De opbrengst van diverse ruimtelijke wijzigingen wordt toegevoegd aan de reserve komplannen. Zie programma 8.

Reserve toeristenbelasting

De hogere opbrengst van de toeristenbelasting wordt toegevoegd aan de reserve recreatie en toerisme. Zie programma 3.

Voorzieningen mutaties

Voorziening SPP

De voorziene maximale rechten worden toegevoegd aan de voorziening SPP. Zie overhead.

Kredieten

Mutaties Kredieten (Balans)

Voorgestelde mutaties 2024

	Lasten	Baten	Saldo
Calciumopslag tanks	35	-	-35
Vervangingskrediet tractie	-35	-	35
Suvis De Verbinding	150	150	-
Afsluiting project Werkcafé	63	-	-63
Dumava Kortezwaag	0	660	660
	249	810	561

Tabel 17 Begrotingswijzigingen Kredieten

Calciumopslag tanks

De calciumopslag tanks voor de gladheidsbestrijding zijn aan vervanging toe. De kosten hiervoor zijn € 35.000 hoger dan initieel geraamd. De ophoging van de kredieten worden gedekt uit een jaarlijks vervangingskrediet waardoor het geen effect heeft op de kapitaallasten.

Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (Suvis), basisschool De Verbinding Ureterp

In 2023 hebben we een Suvis-uitkering van € 150.000 ontvangen van het rijk voor het verbeteren van de ventilatie in basisschool De Verbinding in Ureterp. Deze uitkering is betaald aan het schoolbestuur. Per saldo daarmee neutraal.

Afsluiting project Werkcafé

Dit project is bewust begroot zonder risico-opslag. Door een aantal oorzaken zoals complexe sloopwerkzaamheden en systeemtechnische aanpassingen zijn de kosten hoger uitgevallen dan verwacht. Dit alles maakt dat het project een overschrijding kent van € 63.000 op het krediet. Om de overschrijding te dekken moet de bijbehorende afschrijvingsreserve met hetzelfde bedrag worden opgehoogd.

Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed (DUMAVA), Kortezwaag

In 2024 hebben we een DUMAVA-subsidie aangevraagd bij het rijk voor het verduurzamen van vastgoed in Kortezwaag. Het rijk heeft in totaal een subsidie van € 660.000 toegekend. Deze middelen ramen we als extra inkomst aan de batenzijde. Het te activeren krediet wordt daardoor lager en daardoor ook lagere afschrijvingslasten.